

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto . . . gl. 21.—
Za samo večerno izdanie . . . 12.—

Za pol leta, četrta leta in na mesec razmierno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nč. večerne številke po 4 nč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nč. Izven Trsta po 1 nč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nč.

V edinosti je moč!

Oglast

se računajo po vrstah v petih. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnica in javne zahvale, domači oglasti itd. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaste sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaste je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccola št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Novejša vesti.)

Dunaj 18. Proračunski odsek gospodske zbornice je sklenil, da stavi jutri v zbornici predlog, da je načrt zakona o odpravljenju časniškega in koledarskega kolk a izročiti odseku, ki bode imel o istem poročati tekom 48 ur. Gospodska zbornica bode torej omenjeni zakon zamogla rešiti prihodnji četrtek.

Dunaj 18. V seji nagodbenega odseka se je o čitanju zapisnika zadnje seje imela daljša formalna debata. Proti poludne so začeli razpravljati o preodkaznem zakonu. Posl. Kulp (Čeh) je govoril proti načrtu tega zakona. Ob 1. uri popoldne so pretrgali sejo. Po zopetni otvoritvi ob 3. uri popoldne je posl. Kulp nadaljeval svoj govor. Govoril je do 7. ure in 3/4 zvečer, na kar so zaključili sejo.

Dunaj 18. »Fremdenblatt« piše: Nasproti raznim govoricam, ki so se raznesle, zatrjujejo v dobro obveščenih parlamentarnih krogih, da je položaj nespremenjen ter da včeraj ni bilo ministerskega posvetovanja.

Budimpešta 18. Zbornica poslancev je nadaljevala razpravljanje o kvotnem zakonu.

Gmunden 18. Na današnji dopolnilni volitvi državnega poslanca za skupino kmečkih občin volilnega okraja Gmunden je bil izvoljen konservativec Fran Griffinger, župan v Grünau-u.

Washington 18. Tuk. listi objavljajo besedilo nemško-amerikansko-angleške pogodbe glede Samoe od 2. t. m. ter izvleček dogovora od 7. novembra t. l. o razsodišču glede odškodnin iz naslova iz zadnjih izgovorov na Samoi. Glasom tega dogovora je naprositi švedskega kralja razsodnikom.

Vojna v južni Afriki.

Petrograd 18. Oddelek društva rudečega križa, namenjen za Transvaal, je odpotoval iz Odese v Port-Said.

London 18. »Daily Mail« javlja, da so Angleži zgubili od početka vojne do sedaj vsega

6730 mrtvih in vojakov, mrtvih in ranjenih skupaj.

London 18. Jutranji listi javljajo iz Pretorije od dne 13. t. m., da se je 4000 Kaplandeev pridružil Boereom. »Times« javljajo iz Modder-Riverja od dne 15. t. m.: Kakor je pokazalo rekonoseiranje, izvršeno danes v jutro, so se Boerei utaborili v treh taborih 5 milj od Modder-Riverja proti vzhodu. Njih čete znašajo baje okolo 20.000 mož.

Caracas 18. Vladno čete so se zopet polastile mesta Maracaibo.

Angleško-burska vojna.

Ko je Chamberlain, predstavnik imperialistične politike na Angležkem, z svojim brutalnim postopanjem provociral vojno v južni Afriki, so bile vse simpatije izobraženega sveta na strani Bureev; ali vse nade do zmage so bile na strani svetovnega orjaka Anglije in dasi je bilo že tedaj jasno, da je angleška baharija silno pretirana, se je vendar splošno mislilo, da bo boj razmerno kratkotrajen in poraz »ustašev« odločen. Železne koeke so pale in zgodilo se je, kar so mnogi želeli, česar pa vendar nihče ni pričakoval: Angleži so tepeni, in sicer ne samo v malih praskah, temveč v odločilnih bojih.

Da so bili Angleži prve tedne nesrečni, ni bilo veliko čudo. Burei so dobro poznali situacijo. Joubert je po načelu, da najboljša defenziva je — ofenziva, udrl z svojimi četami v sovražnikovo ozemlje, v zvezi s četami iz svobodne države Oranje preprečil njegovo zedinjenje in njegove posamezne voje zaprl v Ladysmithu, Mafekingu in Kimberleyu. To je bil velik uspeh, ali čudež ni bil in Angležem ni bilo treba obupati, zlasti, ker se je pokazalo, da je obleganje utrjenih mest za Buree jako težavna naloga. Ko je Buller, obče priljubljeni in zlasti kakor vojni teoretik jako čislani general, odšel v Afriko, je bilo splošno pričakovati, da popravi v kratkem vse zlo, kar ga je doletelo

angleške zastave. Osoda Mafekinga in Kimberleya ni bila važna. Ako bi tudi tistih par tisoč mož, ki so tam zaprti, moralo kapitulirati, bi imeli Angleži še vendar dovolj moči, da bi izravnali to izgubo. No, general Buller je kmalu pokazal, da je tudi njegova strategija malenkostna, in že njegove dispozicije so bile take, da bi bile lahko obujale opravičen dvom o njegovih vojskovodnih zmožnostih.

Bullerju je morala biti naloga, premagati Bure. Cilj vseh njegovih pokretov je morala biti Pretorija. Vse drugo je bilo samo postranskega pomena. On bi bil moral poiskati najkrajši, t. j. strategično najugodnejši pot do Pretorije, na tej poti zediniti vse svoje moči in skušati, da prodere do sovražnikovega glavnega mesta, preden bi se bilo Burom posrečilo, utrditi in aprovizionirati se. Gledé Mafekinga in Kimberleya bi bilo mogoče dvoje: ali bi bili Buri obe mesti dalje oblegali — torej ostali razdeljeni, ali pa bi se bili koncentrirali in v tem slučaju bi bile angleške čete v obeh obleganih mestih osvobodjene, torej zopet za vojno porabne. Ladysmith bi bil seveda Bullerju na potu. Ali ako bi bil imel vso svojo armado zedinjeno, je precej gotovo, da bi bil Buree lahko prisilil, da bi bili izpustili Whiteja z njegovim vojem.

General Buller je drugače računal. Ker so bili sovražniki na treh krajih razdeljeni, je tudi on razcepil svoje moči — in to je bila njegova poguba. Lord Methuen je na zapadnem bojišču začel koma precej hitro avanziral. Ali pri reki Modder se je moral ustaviti, kajti Buri so razstrelili mostove in se utrdili na bregovih za reko. Methuen je bila naloga, osvoboditi Kimberley. Moral je torej na vsaki način prekeročiti reko. To je tudi poskusil. Ali poskus se je izjalovil. V sredi stoječi general Gataere, ki je imel biti nekako strašilo za kaplanske Holande, je bil prvi tepen. Njegova taktika je bila tako klaverna, da je bil poraz popolnoma umeven. Najhuje je bilo, da je imel velikianske izgube; kolikor je možno posneti po nasprotujočih si poročilih, se lahko reče, da je izgubil dobro tretjino svojega moštva. Ali poročila njego-

PODLISTEK.

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

Ko smo že sklenili, da odrinemo drugi dan ob 9. uri k Zajčkemu samostanu, zvalil sem se v posteljo, mislil na potopis in Slavo ter prebavljal — špehovko.

Že enkrat sem pohvalno omenil loške peteline; opetno jih moram pohvaliti, da vstajajo jako zgodaj. Skozi odprto okno me je spečega obsevala blede luna — trkala me hvala Bogu ni — jaz sem pa sanjal čudne reči, take, da niso omenjene niti v največjih egiptovskih bukvah — kar je zaoril prvi: kikeriki.

Jaz sem se zbudil, in ura je bila tri; potem so se oglašali drugi kikerikiji, jeden za drugim.

Tudi vrabcem se je zazdelo dovolj nočnega počitka; poskakali so s svojih spavalšč ter so na vejah loškega drevja začeli kar na tešče odpirati kljunčke v dosego prav ženjalnega čivkanja.

Luna se je začela poslavljati; pošiljala mi je zadnje blede pozdrave, zgubljala se vedno bolj

v rastoči svetlobi, dokler ni popolnoma zginila za slučajno navzočim oblakom ter se obrnila pogleda na veličanstvo, s katerim je vstajalo solnce.

Pokazal sem solnceu hrbet, to se pravi, obrnil sem se na drugo stran, hoté še malo okušati sladkost poluspane, prepovedanega baje iz zdravstvenih vzrokov. Muhe so zabrenčale, zaletavale se v moje lase, in moj nos ter so hotele zajutrkovati — na moji krvi.

Mene je popadla jeza, jaz pa odejo, katero sem vrgel z sebe.

Ustal sem in jel iskati — pozdravljan od zlatih solčnih žarkov — svoje nogavice, škornje, hlače, suknjo itd. — odprl vrata in smuknil na vrt.

Po travi so rosne kapljice markirale blesteče dijamante, smaragde in drugo tako lepo, a v Slovenceh maloobičajno kamenje, s cerkvenega stolpa pa so zadoneli zvonovi, vabeči k maši.

Sel sem v cerkev.

Na velikem oltarju so bile sveče že prižgane, pred oltarjem je brlela večna luč — druge razsvetljave ni bilo — radi česar je bila v cerkvi poltemna. Po kotih in stranskih oltarjih plesale so

velike sence, da ni bilo mogoče dobro razločevati kipov svetnikov.

V klopih je sedelo več pobožnih ljudij. Molil so; slišal sem tisto skrivnostno pretresljivo šepetanje, ki nastaja, kadar v prostrani cerkvi molijo na tihem.

Pred oltar je prišel sivolas, že upognjen duhovnik. Čul sem, kako težko je premikal svoje noge po tlaku.

Za menoj na koru so zabrnele orglje; obrnil sem se in videl nekaj človeških postav.

Pri orgljah je moral sedeti mojster, kajti res izborno je preludiral.

Orgljanju se je pridružil kmalu petje — par svežih ženskih grl, izurjenih in ubranih; to petje me je kar sililo k pobožnosti, in duh mi je plaval po zračnih visočinah in se dvigal k nebu. Bilo je uprav angeljsko petje. In ta glas!... Zdelo se mi je, da sem ga čul že včeraj.

Sv. maša je minola.

Na vratih cerkve sem naletel na nadučitelja, ki je imel v rokah cerkveno pesmarico. Ž njim sta bili Slivarjevi Vanda in Roza ter Tratarjeva Slava.

vega hudega poraza pri Stormbergu je sledilo poročilo o izgubljeni bitki pri Modder-Riverju in tudi Methuenove izgube so tako velikanske, da se je moral umakniti in da je za nadaljevanje akcije popolnoma nesposoben, dokler ne dobi izdatne pomoči.

To so bili hudi udarci za Angleže; ali izprazniti so morali čašo do dna. Tudi general Buller je poražen; ne samo njegova strategija, temveč tudi njegova taktika je bila slabotna. Bitka pri reki Tugeli je postala osodna ne samo za angleško vojsko, temveč za Anglijo sploh.

Še pred kratkim je Buller javljal, da so Buri na Tugeli v takih postojankah in tako zavarovani, da je frontalni napad nemogoč. To se je dalo posneti že po karti. In vendar je isti Buller dne 15. t. m. zjutraj zapustil svoj tabor pri Chieveleyu ter napadel Bure v fronti. Že to je bila velika napaka. Ali sledile so ji še druge hibe. Čez reko bi bilo mogoče priti na dveh mestih. Ob enem produ je imel naskočiti general Hart s svojo brigado. Buller javlja, da je zgodaj spoznal, da Hart ne more uspeti. Naložil mu je torej, naj se umakne — a to ni bilo mogoče. To je karakteristična napaka angleških čet. Kadar so v boju, nima noben načrt več veljave, in vse dispozicije postanejo nemogoče. Hartova brigada se je zagrizla v boj, njeno moštvo je padalo, a povelje naj se umakne, ni imelo nobene veljave več. Prav tako velike napake je naredilo topništvo. Dve poljski bateriji in šest težkih pomorskih topov se je približalo reki tako, da so Buri lahko postreljali vse konje in vse moštvo, in Buller je moral javiti, da je izgubil skoro vse svoje topove. Močan oddelek Burov je celo tako vspel, da je vznemirjal angleški desni bok....

Buller je retiriral v svoj tabor pri Chieveleyu. Ali tam je sedaj hrezmočen. Od njega nima White v Ladysmithu pričakovati nobene pomoči več, kajti sedaj mora sem skrbeti, da ne pride v prenevaren položaj. Ako pa pade Ladysmith, preden dobi Buller dovolj pomoči, se utegne zgoditi, da Joubert združi svoje moči in nastopi zopet ofenzivno proti Bullerju, kar bi bilo za njega tem bolj opasno, ker se ustaja Afrikanderjev širi bolj in bolj, tako, da ji Gataere gotovo ne bode kos.

Na Angležkem se pripravljajo, da pošljejo novih čet v Afriko. Mobilizovati hočejo še sedmo divizijo in osmo za rezervo. Tudi iz Avstralije upajo dobiti še pomoči. Ali karkoli spravijo še na noge, bo slabši material. Čete, ki jih imajo sedaj v Afriki, so najboljše del angleške armade. In Afrika je oddaljena. Prve čete novo mobilizovanih divizij pridejo — če ne bo zaprek — lahko sredi, druge koncem januarja v Afriko. Kdaj dospejo na bojišče? Kdo bi povedal to, ko nihče ne ve, kje bo tedaj bojišče? Kajti Buri menda ne bodo mirno čakali tri do štiri tedne, da se Angleži zopet ranžirajo. In če se afrikanderska ustaja razširi, je mogoče, da vse žrtve ne bodo nič koristile Angležem.

Ali zmagajo konečno, ali ne, tega ne more nihče prorokovati. Situacija pa je že danes taka, da nobena zmaga ne more Angliji povrniti več, kar je izgubila z zadnjimi porazi, namreč svoj

Deklice so imele na glavah robe, kar jim je pristojalo jako dobro, da sem jih kar z veseljem opazoval.

«Dobro jutro» — iz petih ust skoraj ob enem, potem pa je koj nadvladal Rozin glas:

«Kaj ne, prave kmetice smo?» in koketno je potisnila robe malo nazaj, da je bilo videti nje črne lase.

«In pridne so tudi; kakor ste jih žuli danes, tako pojejo vsako jutro v cerkvi», je pristavil nadučitelj ter silil k zajutruku z opombo, da naj se deklince pravočasno pripravijo za odhod k Zajčjemu samostanu.

Ko smo odhajali, je solnčna ura na zvoniku loške cerkve že kazala deveto ter dokazala s tem, da nikakor ni navezana na umetno železno uro v stolpu, ki je bila baš pol desete: počasno in precej tiho, kakor se že spodobi za vaško uro.

Mojim krasnim čitateljicam se ni treba bati, da jim ta nastop zasolim z opisom kako nove osebe; nikakor ne, obljudbam celó svečano, da v ves potopis ne vrinem več nobene nove osebe, izvzemši seveda — možke in ženske originale.

(Pride še.)

prestiž, svoj ugled kakor svetovna vlast na suhem in na morju. Od indijske ustaje sem še nismo bili nikdar v takem položaju, kakor sedaj — pravi neki angleški list. To je res, ali britansko časopisje ne pové, da je še nekaj drugega res: Po indijski ustaji je bilo še mogoče, da je Anglija zopet pridobila svoj vojni ugled; po napakah v južni Afriki je to postalo povsem nemogoče.

Politični pregled.

TRST, 19. decembra 1899.

Ali res koncesije? Reci mu ti, da ti ne poreče on! Po tem, zlasti v političnih borbah čisto neprecenljivem pouku urejajo naši narodni nasprotniki od nekdanje svoje taktike. In to s tako perfidijo, s takim cinizmom, s takim drznim čelom, s takim suverenim preziranjem najočitnejše, notorične resnice, da kar strmiš, da kar gledaš, ker tvoje umevanje si kratko malo ne more tolmačiti take drznosti v — laži. Nočemo utrujati čitateljev z zopetnim črtanjem našega položaja; nočemo nositi vode v — morje! In res: celo morje krivice je, na katerih trpimo Slovani v Primorju. Le par lapidarnih dejstev, v katerih se vrhovati vsa krivica, ki jo trpimo mi Slovani v Primorju, hočemo povdariti na kratko.

Mi Slovani smo velika večina v Primorju. Ne pomaga nič: to že tisočkrat povdarjeno dejstvo treba povdarjati zopet in zopet, ker le s tem dejstvom pred očmi moremo prav soditi in presojati neverjetne stvari, katere je subsumirati pod pojmi — primorske politike! Mi smo torej velika večina, Italijani manjšina. Manjšina ima v svojih rokah vse tri deželne zbornice, dva popolnoma, že po kričočem številnem razmerju, jednega po tradicijski taktiki avstrijske vlade. Večina prebivalstva pa je v dveh deželnih zborih najkručeje zatirana, brezpravna, v tretjem pa je obnemogla za vsako uspešno akcijo, tako, da se ne more dokopati niti do približne enakopravnosti z zastopniki — manjšine!! Že ta paralela mej položajem večine in manjšine prebivalstva v deželnih zborih bi menda zadostovala vsakomur, kdor ima oči, da gleda, ušesa, da sluša, in toliko uma in poštenja, da more pravično soditi.

Ali pojmo dalje! Poglejmo v državni zbor! Tam ima manjšina prebivalstva 11 zastopnikov, večina pa — 4!!! V delegacijah ima manjšina Primorja 3 delegate, večina pa — **nobenega!!!**

V teh dejstvih se zrealijo razmere na Primorskem, vsa naša mizerija, ki pa so mogoče le ob sodelovanju vlade!! Proti volji državnih oblasti bi bilo kaj takega absolutno nemogoče. Kdo ima torej vzroka za tožbe proti vladi: mi, večina, ali Italijani, manjšina?! In vendar tožijo — Italijani! Po navodilu reka: Reci mu ti, da ti ne poreče on, kriče o koncesijah Slovanom, da bi s tem maskirali notoriško intimno razmerje, ki vlada od nekdanj — in danes, ne manje nego kedaj! — med njimi in državnimi oblastmi!

Sosebno v zadnji čas — in baš to je zopet sumljivo — čutijo potrebo, da rohne o koncesijah, ki jih vlada dovoljuje Slovanom, po krivici in na škodo Italijanov. «Piccolo» in «Istria» ubirata hkratu iste strune. Tržaški list navaja v dokaz, kako vlada favorizuje Slované, tudi dvojezične napise in listine porotnikov. Kolike nesramnosti! Ob dveh vprašanjih, v katerih je vlada kapitulovala pred njimi, govori o koncesijah Slovanom!! Prav tu imamo dokaz, da si vlada baš v administrativnih stvareh, kjer ima svobodno roko, ne upa ničesar storiti proti Italijanom in da se umika pred njimi korak za korakom. Glede zemljišnih knjig — katere «Piccolo» navaja tudi kakor dokaz naklonjenosti vlade do Slovanov — pa je stvar seveda nekoliko drugačna. Tu stoje državni temeljni zakoni vmes, tu ne more vlada ustreči zahtevi Italijanov, naj bi se našemu jeziku zaprla pot v zemljiško knjigo — ker bi kaj takega značilo flagrantno kršenje zakonov. Tako daleč si vendar ne sme drzniti nobena vlada — tudi Italijanom na ljubo ne. Ako jim torej vlada noče ustreči v tem pogledu, ne prihaja od tod, ker noče, ampak, ker ne more, ker ne sme. Odklanjanje te zahteve Italijanov od strani vlade ni torej nikaka koncesija Slovanom, ampak le konsekvencija — zakona!! Tr-

žaški list argumentira dalje z hrvatskim gimnazijem v Pazinu in pripravnicu, ki se ima baje ustanoviti isto tam.

In tudi poreska «Istria» razpravlja isti tema, navaja iste argumente, in kaže torej isto — slepoto. Tudi njej velja naš odgovor. Samo proti koncu brli iz članka «Istria» kakor nekako spoznanje. Pravi namreč, da vsi protesti Italijanov ne bodo koristili, ker gorje — šibkim in maloštevilnim!! Italijani morejo protestovati — pravi — kolikor hočejo, vendar ostane vse: sicut era!!

Gotovo, poreski list ima prav, ali Italijani se jednostavno varajo, ako pišejo to na račun avstrijskih vlad. Tu je moč razvoja, kakor raste iz naravnih odnošajev ven, ki je nad voljo vlad.

Italijani si lahko tišče oči, kolikor hočejo, oni lahko prezirajo stvari, kakor se jim zljublja. Stvari pa se vendar razvijajo dalje svojo pot. Slovanstvo v Primorju, kakor avstrijsko slovanstvo sploh, ni kaka masa, ki je le mehanično spojena v celote, ampak to so živi ljudski organizmi, katerih razvoj tudi vlade ne morejo preprečiti. Kar vlade dovoljujejo Slovanom, ne dovoljujejo rade, ampak ker morajo, ker so siljene po naravni rasti moči Slovanstva! A tam, kjer neizprosno zahteva narava sama, je bedasto govoriti o kakih koncesijah. In nepobitno dejstvo je, da smo si Slovani morali dosedaj vsako mrvico pravice — izsiliti. Italijani naj se ne varajo nikar in naj ne lažejo o koncesijah tam, kjer je valovanje resničnega življenja! Če pa bodo hoteli trdovratno prezirati dejstvo, da moč Slovanstva raste po naravi, tem usodnejše bo za njih same! Kajti le njih škoda bo, če jim spoznanje pride — prepozno: da narava ne zahteva nikakih koncesij, ampak tribut, katerega smo jej dolžni vsi in tudi političsko in mejsebojno življenje v Avstriji!! To naj si zapomnijo!

K položaju. Vlada grofa Claryja je torej po kratki, precej burni vožnji, polni za navadno umevanje ne lahko tolmačljivih dogodkov, dospela na zadnjo, zaključno postajo, kjer ljudje — izstopajo. Grof Clary je torej na koncu ministerskega tira svojega. Vlak se je ustavil; sprevodnik vlaka — ministerski predsednik ogerski — stoji na peronu, drže v roki uro nagodbe, ki kaže na usodno uro novega leta in kliče: austreigen! In grof Clary in njega, deloma bolj, deloma manje nespretni tovariši pospravljajo in vežejo svojo prtljago, da čim prej ostavijo vladni kupé.

Da, danes ni nobenega dvoma več, da je grof Clary sam prišel do spoznanja, da je pri kraju se — svojo, smo hoteli reči, ali to ne bi bilo pravo, ampak z umetnostjo, ki so mu jo sugerirali oni prijatelji z leve, ki so se nadejali, da jim grof Clary, v nebeski najjavnosti svoji, uglaadi pot do oblasti. Do državnih loncev so hoteli, da bi bila država zopet — kakor je bila nekdanj — domena zlote plutokracije, povezane z vedno udano, jej liberalno in ponemčevalno nadaljneno birokracijo. Pota pa naj bi uglaдила doba grofa Claryja. V dosedaj tega namena so grofu sugerirali menenje, cilje in taktiko. Ali ni šlo, ker so razmere druge, ker so odpadli neizogibni pogoji za nemško gospodstvo v Avstriji. Odpal je glavni pogoj s tem, da so slovaški narodi vendar nekoliko dozoreli. Za to, kar so Nemci hoteli doseči s pomočjo grofa Claryja, je namreč glavni pogoj: apatijska in nezavednost nemških narodov. Te — ni več! Zato se je izjalovila vsa akcija in je — drugače ni bilo mogoče — potegnili za seboj tudi grofa Claryja. Grof Clary je verjel levičarjem, da odpora Slovanov se ne treba bati in je — bagatelizoval Slované. Danes pa vidi, da niso bila najboljša pota, na katera so ga bili potisnili njega prijatelji.

Neposredni vzrok demisiji grofa Claryja — ki je v tem trenutku morda že gotova stvar — je prihod ministerskega predsednika Szella na Dunaj. Le-ta zahteva neizprosno, da se zakon o porazdeljenju konsumnih davkov reši do 1. januarja. Ali kako? Na parlamentarno rešenje seveda niti misliti ni. § 14. Do tega si je grof Clary zaprl pot, ker je baš s tem najbolj opravičeval svoj nastop, da hoče vladati brez tega §. Ako bi ga hotel sedaj rabiti, dal bi pljusko v obraz sam sebi. Tega seveda ne more storiti. Ostala bi mu še jedna pot: brez uporabe tega §, torej, ekstralegalnim putem, z sklepom provizorija. Na to pot pa grof Clary ne more. Jedni pravijo, da se temu upira Szell, drugi, da se upira krona. Misija grofa Claryja je po ta-

mek ponesrečila popolnoma, ker ne more izvesti prve mu stavljene in glavne naloge. Prihodnje ministerstvo da bo tudi uradniško in tako temeljito provizorično, da niti ne uka sestanke državnega zbora, oziroma ta poslednji da se ne skliče poprej, dokler se razmere ne ugledajo vsaj toliko, da bo možno sestaviti parlamentarno ministerstvo. Kakor eventuelni nasledniki grofu Claryju se imenujejo: baron Welsersheimb, Körber, Spens-Boden, Pace in — naš Goëss. Menda baš v imenih te liste kandidatov se najbolj zrcalijo sedanji abnormalni odnošaji!!

Avstrijski državniki pa so sedaj dobili temeljito lekcijo. Nemei so se hvalili, da so dokazali se svojo obstrukcijo, da v Avstriji ni možno vladati proti njim. Istotako pa so Čehi dokazali sedaj, da tudi proti njim ni možno vladati, kamo-li proti vsemu avstrijskemu Slovanstvu! In rezultat iz teh dveh dejstev?! No, to je veliko in usodno vprašanje, na katero pa je odgovor jako kratek. Ali o tem drugi pot.

Trgovinska politika Avstrije v bodočnosti. Pod tem naslovom je spisal tajnik osrednje zveze avstrijskih industrijaleev poročilo, predloženo XI. shodu tega društva, ki se je vršil včeraj na Dunaju. Poročevalec preiskuje vpliv naših trgovinskih pogodb z inozemstvom ter naglašja, da je izvoz naše pšenice skoraj popolnoma prenehal, da je Nemčija znižala dotično uvozno carino. Kritika naše trgovinske politike na Balkanu, kakor jo nahajamo v omenjeni brošuri, je uničevalna. Le popolna nezmožnost dotičnih činiteljev je mogla zakriviti, da smo v teh krajih izgubili malone vse tržišče, da bi se isto dalo lepo razvijati. Vsa trgovina na Balkanu je sedaj v rokah Angležev in Nemcev.

Industrijaleci zahtevajo, da se o bodočih trgovinskih pogodbah z Bolgarsko, Rumunsko in Srbijo pokaže naša država kolikor mogoče popustljivo zlasti glede prometa živine in žita.

Domače vesti.

Osebnost. Cesar je vsprejel včeraj v avdi-jencijski poliojskega ravnatelja, dvornega svetnika Kristofa Busicha.

Smrtna kosa. Na Dunaju je umrl sekejski načelnik v pokoju, Anton baron Rinaldini, brat bivšega namestnika tržaškega.

Namestnik grof Goëss se je včeraj vrnil s potovanja na kvarnerskih otokih.

Kedo je imel prav? Minolo soboto sem bil na tukajšnji c. kr. centralni pošti, kjer sem čul ta-le dvogovor: Vrtar: Prosim, zaprite vrata. Gost: To bi moralo biti zapisano, kakor je običaj na takih zavodih. Vrtar: Evo, tu je tablica z dvojezičnim napisom. Gost: Tablico sem opazil že sam; videl sem tudi, da je nekaj zapisano, samo da ne vem — kaj?! Zakaj pa ne poveste svojim višim, da tu sem prihaja, zraven Lahov in Nemcev, tudi veliko število Slovencev? Vrtar: To ni moja stvar; jaz vršim tu le svojo dolžnost, vi pa se, ako vam kaj ni prav, lahko pritožite.

Oni gospod je na to zapustil vrtarja ter se namenil do gospoda ravnatelja! Vidé to aféro, sem se približal razžaljenemu gospodu z opazko, naj opusti vsako pritožbo, ker bi ista ne izdala nič, ker to, kar in kakor je, je nasledek sploh vlada-jočega sistema.

Obljubil sem mu, da stvar objavim v »Edinosti« in mu tudi povedal, da on je imel prav, ko se je pritoževal, a da ima istotako prav tudi vrtar, dokler vrši le svojo dolžnost, kakor mu je ukazano in kakor je storil v tem slučaju!

Slovenske nadpise nam dajte, kakor ste to storili za Lahe in za pešice Nemcev!

K—s.

«Tržaški Sokol» zopet na delu! Skoro tri leta so minula, odkar je »Tržaški Sokol« počival brez vsakega plodonosnega delovanja, in to iz glavne razloga, ker si ni mogel najeti pripravnega prostora za telovadnico. Kakor ne morejo druga društva dobiti gledališča in drugih lokalov za svoje koncerte in plese, se tudi »Tržaškemu Sokolu« ni hotelo posrečiti, da bi našel pripraven prostor za telovadnico. Ali je bil prostor po sebi nesposoben za telovadnico, ali je lastnik dotičnega prostora sploh odrekal »Tržaškemu Sokolu«, kakor slovanskemu društvu, ali pa so zahtevali preveliko najemnino, katere bi društvo ne moglo zmagovati.

A sedaj bi bile, hvala Bogu, vse te zapreke odstranjene; kajti »Tržaški Sokol« si je najel v Kozlerjevi hiši pod »Zelenim hribom« prostoren lokal za telovadnico, ki bo odgovarjal vsestransko smotru tega društva. Poleg pripravnega in sposobnega prostora pa je odbor ukrenil potrebne korake tudi za drugo enako nujno pridobitev: da »Sokol« dobi učitelja telovadbe, ki bo povsem kos svoji nalogi.

Ker so na ta način dani vsi pogoji za gojenje prekoristne in sistematične telovadbe, pozivlja odbor »Tržaškega Sokola« vse one, ki se zanimajo za naše simpatično sokolsko društvo in v prvi vrsti za telovadbo, naj mnogoštevilno pristopajo k društvu. A oni, ki želé učiti se telovadbe, naj blagovolé prijaviti se pri bratu Josipu Prunk-u, ustmeno ali pismeno: Trst, kavarna »Commercio« in to vsaj do novega leta, ker z novim letom prične ponk v telovadbi. Na zdar!

Odbor moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda naznanja slavnemu občinstvu, da priredi v sredo dne 20. t. m. božičnico z otroško veselico v vrtnu na Greti, v Rojanu pa v petek dne 22. t. m. Na obilno udeležbo vabi vse prijatelje in dobrotnike naših vrteev podpisani

odbor.

Poročilo o koncertu »Kola« smo morali tudi danes odložiti radi obilice gradiva, ki se nam je nakopičilo. Prosimo potrpljenja!

Blagajništvo »Zavarovalnice za govejo živino v sv. Ivanu« opozarja člene te zavarovalnice, da do novega leta poteče čas vplačevanja zavarovalnine. Vsakdo naj se požuri s plačilom, ker drugače bi moral sam trpeti škodo, ki bi mu utegnila nastati. Opozarjamo tudi, da smo poleg odbora določili še može-poverjenike in sicer: za »Staro cesto« g. Gostinčiča Matijo, za Škorkljo g. Turka Josipa, za Kolonjo in Vrdele g. Vatočca Andreja-Bianki. Do teh gospodov naj se obračajo oni, ki žele kakega pojasnila ali kakega nasveta.

Odbor.

Objava glede izvršbe popusta od realnih davkov. Od c. kr. finančnega ravnateljstva smo prejeli:

V zmislu naredbe c. kr. ministerstva financij od dne 25. oktobra 1899. št. 48867, priobčene v državnem zakoniku od dne 1. novembra 1899. št. 207, daje se sledeče na obče znanje:

Popusti od zemljarine in hišarine, ki se dovoljujejo na temelju čl. VIII. odn. IX. zakona od dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 iz večjega dohodka posrednega osebnega davka, izračunavajo se vselej od davčnega zneska, vpisanega za dotično leto, po odstotku, ki je naređenim potom določen za isto leto.

V slučaju pa, da bi za dotično davčno leto ne bil določen niti vpis davka niti kolikost popustnega odstotka, merodajnega za isto leto, ali pa eno od obojega, treba je na izračunavanju imenovanih davčnih popustov postopati na sledeči način:

1. Ako za kako davčno leto ni določen niti vpis davka niti kolikost popustnega odstotka, merodajnega za isto leto, mora se v zmislu § 5. zakona od dne 9. marca 1870. drž. zak. št. 23, zemljarina, razredna hišarina in hišna najemnarina pobirati po pristojbi neposredno minulega leta ozirom na popust, ki je veljal zadnje leto.

2. Ako za tekoče leto davek ni še vpisan, a je kolikost popustnega odstotka že konečno določena, pobirajo se imenovani davki takisto po pristojbi neposredno minulega leta, vendar pa ozirom na popust, ki je za tekoče leto že konečno določen.

3. V onih slučajih pa, kjer je davek za tekoče leto že vpisan, a kolikost popustnega odstotka ni še določena, morajo se zemljarina, razredna hišarina in hišna najemnarina pobirati po pristojbi tekočega leta ozirom na 10 odstotni popust, ki pripada po čl. VIII. odn. X. št. 1, črka, a zakona od dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220.

V zmislu navedenih odredb se morajo imenovani davki pobirati toliko časa, dokler se konečno določi davčni dolg in kolikost popustnega odstotka za tekoče leto.

Vplačevanja do te dobe se morajo vračunati v konečno določene davčne dolge.

Kdo je barbar?! Pišejo nam: Že parkrat ste sporočili v »Edinosti«, da vaši ljubi prijatelji ne spoštujejo ni mrtvih, ni živih družin njihovih v toliko, da bi v miru pustili nagrobne spomenike, ako imajo slovenski napis. Da pa dokažem, kdo je

bolj olikan in pošten, sporočam Vam to-le: Meseca julija t. l. je v čisto slovenski vasi Šmarje pri Kopru umrlo malo dekletce, čegar roditelji so v Trstu. Kmalu potem so postavili dekletu nagrobni kamen z — laškim napisom. Nihče se ni izpodtikal nad tem, da-si je tudi ta spomenik edini z laškim besedilom na onem pokopališču; nihče se ga ni dotaknil z sovražno roko, saj vsaki pošten Slovenec ve, da treba spoštovati mrtve, naj bodo te ali one narodnosti. Kje so torej bolj pošteni ljudje: ali oni doli pri Umagu, ki so izbaenili spomenik z slovenskim napisom, ali gospodje »onorevoli« na Krku, ki so se takega branili, ali pa vaščani priproste vasi Šmarje?! Morda bi slavni »Piccolo«, ki tako rad govori o barbarstvu Slovencev, vedel odgovoriti na to vprašanje. V svoji hiši naj malec pomete in videl bo dosti — barske nesnage!

Loydov parnik »Imperatrix« je prispel včeraj iz Bombaya z 29 potniki na krovu. Po zdravniškem pregledu so mu dovolili izkreanje.

Okrajna bolnišnica blagajna. Minolega tedna se je prijavilo 456 slučajev bolezni, 345 oseb se je proglasilo zdravimi in v zdravljenju jih je ostalo 925, med njimi 143 ponesrečencev na delu. Prestopkov proti zdravniškim naredbam so naznačili 135. Podpor je blagajna izplačala ta tedne 10047-08 kron.

Dobrovoljci za angleško vojsko se pri-glašajo baje tudi v Trstu. Tukajšnji konzul veliko-britanski vsaj javlja tako v listih, da nihče ne more stopiti v angleško vojsko, če ni agleški podanik. Hm, hm! Morda je res tako, mogoče pa je tudi, da je to le prazna angleška baharija.

O groznem vremenu v minolem tednu nam pišejo iz Brkinskih hribov: V noči med 13. in 14. in dne 14. ter v noči na 15. t. m. je bila po naših hribih in dolinah grozna, strašanska vihra. Treskalo, pokalo in gromelo je. Tresk na tresk je pokal okrog po naših hribovih in dolinah od Rodika do St. Petra, od Bistrice pa doli zopet do Rodika. Kako grozna je bila ta vihra, si ne morete niti misliti. Led se je prijemal sadnega in gozdnega drevja s tako težo, da so se veje kar lomile. Vse leži križema po tleh po vseh naših vrtovih, nasadih sadnega drevja, pa po gozdnih delih. Škoda se niti ne da ceniti, a gotovo jo je na tisoče in tisoče. Naš kmet žaluje posebno po sadnem drevju, ki mu je edini, glavni dohodek. Žalostno tava revež okrog po svojih posestvih. Ves obupan je. Ta dohodek mu je večinoma uničen in pokvarjen za 20, 30, 40 in morda za 50 let, ali pa mu ne bo nadomeščen nikdar več. Nekateri kmetje imajo škode 200, 500 in celo do 1000 gld. Ali, kakor rečeno, škoda se ne omejuje le na sadno drevje, ampak tudi gozdno drevje je polomljeno. Najbolj prizadete vasi so: Kozjane, Tatre, Vatočje, Ostrovica, Padež, Mislje in Vreje. Sicer pa uradna komisija preišče vso škodo, kajti soseska za sosesko pošilja oblastim naznana o tej katastrofi. Sedaj mora vlada storiti svojo

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario šte. 2.

(šolako poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. šte. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

dolžnost do uboze ljudstva. Gorje, ako ne pride podpora iz državne blagajne! To ljudstvo si ne opomore nikdar več. Podpore treba nujno v dvojen namen. V prvo, da bo ljudstvo rešeno lakote, v drugo, da nadomesti uničeno sadno drevje. A če kje, velja tu latinski izrek: Bis dat qui cito dat. V našem položaju je res, da nam dvakrat da, kdor hitro da. Prosim torej slavne politične oblasti, naj vrše svojo dolžnost — in hitro, hitro!

Varujte se tatov! Angeli Mahnič iz Sežane je neznan uzmovilec včeraj na ulici ukradel iz žepa 10 gld. Oškodovanka je prijavila stvar redarstvu.

Aretilanje. Včeraj sta bila aretirana in izročena zapornom v ulici Tigor vratar Peter P. z Rovinja zaradi poneverjenja 74 gld. in 8 gl. in Aldo G. z Dunaja zaradi goljufije in poneverjenja.

Povožen. Neznan kolesar je včeraj na Aegedottu povozil 70-letnega Marija Sutioni iz ulice Carintia št. 2, ter mu nevarno poškodoval roko.

Strupen sad. Z dvorišča hiše št. 5, na Aegedottu je včeraj nekdo ukradel sad, v katerem je bila poprej strupena tvarina. Ker je mogoče, da kdo kupi sad ter bi nastala nevarnost zastrupljenja, priporočamo pozornost.

Različne vesti.

Nesreča na železnici. Po noči 18. t. m. je trčil med Montmoreauom in Tharmandom orlean-ske železnice brzovlak z ekspresnim vlakom. Ena oseba je mrtva, dvajset jih je ranjenih.

Cena petroleja, ki je od začetka t. l. poskočila že znatno, se ima od 15. t. m. zopet podražiti za 25 nč. od q. (100 kilogramov.) Potem bo cena petroleja za 1 gld. 50 novč. višja, nego je bila začetkom t. l.

Grof Lev Tolstoj, o katerem smo nedavno poročali, da je zbolel v Moskvi, je okreval toliko, da je že lahko zapustil posteljo ter se lotil svojega navadnega dela.

Dopisnica, ki je potovala 21 let. Dne 2. maja 1878. je oddala neka tvrdka na Italijanskem nujno dopisnico, naslovljeno na Avgusta Menghi v mestecu Terni. Pred nekoliko dnevi je dopisnica srečno prispela, kamor je bila namenjena. Škoda le, da je adresat že davno mrtev!

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 19. Vsi lisi pričakujejo odločitve v krizi od kronskega sveta, ki se bo vršil danes. Pretežno prevladuje misel, da v zavarovanje državnih potrebščin bo trebalo poseči po § 14. Gotovega pa se ničesar ne ve. Listi sodijo, da se državni zbor skoro odloži.

Dunaj 19. Na pritožbo občinskega svetovalec Brunerja je upravno sodišče razveljavilo sklep občinskega sveta dunajskega za prispevek 2 milijonov goldinarjev kakor predum na posojilo, ki se ima najeti za cerkve, in sicer je razveljal radi tega, ker je dotični sklep nezakonit. Kajti po zakonu ni dopustno, da bi se tudi nekatoliki silili k nošenju stroškov — če tudi le kakor predum — za zidanje katoliških cerkv. To ni dopustno tudi v slučaju, da prispevek sloni na kompromisu z upravo države.

Vojna v južni Afriki.

London 19. Prvi lord admiraltete je delil včeraj premije mej dobrovoljce. Z ozirom na izraženo željo, da bi se tudi pomorščaki udeležili boja v južni Afriki, je rekel o tej priliki, da oči Anglije ne smejo biti obrnjene le v južno Afriko, marveč tudi na ukupno svetovno položaje, na vse eventualnosti okoli nas.

Dublin 19. Chamberlain je vsprejel dostojanstvo doktorja prava in rekel v svojem odgovoru na nagovor, da je bila Anglija po krimski vojni in ustaji v Indiji še huje zadeta po zli usodi; on da ne dvomi torej, da narod tudi sedaj, kakor tedaj, poskoči zopet na noge.

Priznane najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobro se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

o. kr. dvornemu zalagatelju,

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

Za praznike!!

Velik izbor

klobukov od 80 kr. in zimskih kap od 45 kr. navzgor

priporoča

Marija Fonn v Trstu

Via Pozzo del mare št. 1.

(zraven velikega trga blizu Angelja Davanza).

Konkurenca nemogoča.

MOKA

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju

dobi se na debelo pri

Ales. Rupnick & Co v Trstu

Via dello Squero nuovo 9.

na drobno skoro pri vseh večjih trgovcih.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odpostanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58,071.673-84

Premije za potlejati v naslednjih letih " 30,541.700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. " 169,929.625-03

Plačana povračila:

a) v letu 1894. " 9,737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. " 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popoldne. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni se je preselil

v ulico Valdirivo šte. 3, I. nad.

Ordinira na domu vsaki dan od 8 do 8^{3/4} zjutraj in od 1 do 2 popoldne. — Za uboge od 2 do 3 v ulici Molin piccolo šte. 1, I. nadstr.

Slavno občinstvo!

Podpisani naznanjam, da sem odprl svojo gostilno

„Società d'Almisa“

v ulici St. Caterina št. 2

kjer točim izvrstno dalmatinsko vino iz lastnega pridelka iz Podstraee pri Olmišu po 36 kr., izven gostilne po 34 kr. liter. — Gorka in sveža jedila so vedno pripravljena. — Prodaja tudi vino po godbi od 10 litrov naprej.

Za obilen obisk se priporoča

Ivan Tomasović

gostilničar.

„EDINOST“

večerno in jutranje izdanje

se prodaja, razun v drugih navedenih tobakarnah, tudi na južnem kolodvoru.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutsegasse 8.**

PRSNÍ PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašljaj).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim katarinim afekcijam. Škatljica z navodilom po 30 novč. Dviba se jedino v lekarni **PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“** občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se pobratno osto.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimfe in peresne, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga vina F. PETECH

TRST. — Via delle Pošte št. 10.

Istrska in dalmatinska vina iz najslovečih kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. **Istrsko novo** fino 30, boljše 32. **Dalmatinsko** fino 30, **Opolje novo** fino 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. **Izven mesta franko užitninskega davka.** Naročbe v zalogi ali s pošto dopisnico.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 3, od 9. - 11. in od 2. - 4.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli, kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2^{3/4} % proti 5 dnevni odpovedi " 12 " "

po 3^{1/2} % " 4 mesečni " " 8 " "

po 3^{1/2} % " 1 letni " " 6 " "

Napoleone:

po 2^{3/4} % proti 20 dnevni odpovedi " 40 " "

po 2^{3/4} % " 3 mesečni " " 6 " "

po 3^{1/2} % " 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2^{3/4} % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur. Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primžni proviziji.